

БЕКІТІЛДІ
«Sinoasia B&R» (Синоазия БиЭндАр)» Сақтандыру компаниясы АҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен
№ 5-2023 хаттама 14.11.2023 ж.

Қазақстан Республикасы, А26С7Х9, Алматы қ., Қарасай батыр көшесі, 34/95 үй
Телефон: (727) 2444-685, 2444-686, 2444-687; факс: (727) 291 67 23

ЕРІКТІ ЖҮК САҚТАНДЫРУ
ЕРЕЖЕЛЕРІ

Алматы қ., 2023 ж.

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

I. Осы Сақтандыру ережелері Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне және Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі туралы» Заңына сәйкес әзірленген. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Сақтандыру ережелеріне сәйкес, Сақтандырушы жүк сақтандырудың ерікті шарттарын заңды тұлғалармен (меншік нысаны мен ұйымдастырушылық-құқықтық нысанына қарамастан) және жеке тұлғалармен (азаматтығына қарамастан) жасайды, бұдан әрі Сақтанушы деп аталатын, жүктің сақталуына мүдделі тараптар ретінде: жүк жөнелтуші, жүк алушы, тасымалдаушы, фрахтовщик, экспедитор.

II. Осы Ережелерге сәйкес жасалған жүк сақтандырудың ерікті шарты бойынша, Сақтандырушы алдын ала төленген сақтандыру сыйақысы үшін алдын ала келісілген сома шегінде Сақтанушыға немесе оның тағайындаған Пайда алушысына сақтандыру жағдайының нәтижесінде туындаған шығынды өтеуге міндеттенеді.

III. Сақтандыру шарты жазбаша және/немесе электрондық түрде жасалуы тиіс және Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында көзделген мәміленің жарамдылық шарттарына сәйкес келуі тиіс. Ережелерде қамтылған және сақтандыру шартының мәтініне енгізілмеген шарттар, егер сақтандыру шартында мұндай Ережелерді қолдану тікелей көрсетілсе және Ережелер шартпен бір құжатта баяндалса немесе оған қоса берілсе, Сақтанушы (Сақтандырылған) үшін міндетті болып табылады.

IV. Сақтандыру шартындағы Сақтанушының немесе оның өкілінің қолы, Ережелер мен Сақтандыру шартының шарттарымен толық келісімін растайды.

V. Сақтандыру келісімшартын жасаған кезде Сақтанушы мен Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамалық және нормативтік құқықтық актілерімен белгіленген шектерде Ережелердің жекелеген ережелерін өзгерту немесе алып тастау және Ережелерді толықтыру туралы келісімге келе алады.

VI. Сақтандыру келісімшартында қамтылған ережелер сақтандыру ережелерінің тиісті ережелеріне қатысты басымдыққа ие.

VII. Сақтанушы мен сақтандырушы арасындағы келісім бойынша Ережелер негізінде сақтандыру келісімшарттары жасалуы мүмкін, олар сақтандыру келісімшартын жасаған кезде анықталатын қосымша шарттарды қарастырады.

1. АНЫҚТАМАЛАР

1.1. **Сақтандырушы** – «Sinoasia B&R» (Синоазия БиЭндАр) Акционерлік Қоғамы, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған және сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметін жүзеге асыруға лицензиясы бар заңды тұлға.

1.2. **Сақтанушы**– Сақтандырушымен жүк тасымалын ерікті сақтандыру келісімшартын жасасқан, сақтандыру сыйақысын төлейтін, сондай-ақ Сақтанушымен еңбек қатынастарында тұрған тұлғалар;

1.3. **Тасымалдаушы** – жүктің тасымалын тиісті құжатпен (тасымалдау келісімшарты, келісім, басқа) белгіленген маршрут бойынша Қазақстан Республикасының аумағында және одан тыс жерлерде өз (жалға алынған немесе бірлесіп пайдаланылатын) көлік құралдарымен ұйымдастыруды және орындауды қамтамасыз ететін тұлға. Сондай-ақ, сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға болған сәтте көлік құралын тікелей басқарған тұлғаны да қамтиды;

1.4. **Пайда алушы** – жүк тасымалын ерікті сақтандыру келісімшартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы тұлға;

1.5. **Көлік құралы** – адамдарды, жүктерді немесе оған орнатылған жабдықты автомобиль, теміржол, теңіз, әуе арқылы тасымалдауға арналған құрылғы. Оған жеңіл, жүк көліктері, тралдар, контейнерлер, теміржол вагондары, жартылай вагондар, цистерналар, платформалар, теңіз / өзен кемелері, баржалар, ұшақтар, тікұшақтар және т.б. кіреді;

1.6. **Жалпы апат** – бүкіл теңіз кәсіпорнын жойылудан сақтау үшін қабылданған әрекеттер нәтижесінде туындайтын ішінара залал. Кемеңі құтқару мақсатында кемеңің корпусының бөліктерінен немесе жүктің бір бөлігінен ерікті түрде бас тарту нәтижесінде туындайтын залал, сондай-ақ кемеңі және қалған жүктің бөлігін жалпы қауіптен қорғауды қамтамасыз етуге байланысты шығындар. Егер қабылданған шаралар сәтті болса, барлық шығындар кәсіпорынның барлық тараптары арасында, соның ішінде шығынның туындауы бірінші кезекте олардың мүдделеріне әсер еткен тараптар арасында пропорционалды негізде өтелуге жатады.жартылай зиян,теңіз кәсіпорны

1.7. **Екі тараптың кінәсінен соқтығысу** – басқа кемемен соқтығысу кезінде кеме иесі мен тасымалдаушы / фрахтовщик арасындағы өзара жауапкершілікті реттейтін ереже.

1.8. **Жеке апат**– сақтандыру жағдайының нәтижесінде туындайтын ішінара залал, ол ішінара жоғалған және/немесе зақымдалған жүктің иесіне тиесілі. Толық жойылу болып табылмайтын және жалпы апат шарттарына жатпайтын залал.

1.9. **Құрылымдық жойылу**– қалпына келтіруге жатпайтын жүктің бір бөлігінің зақымдануы;

1.10. **Толық жойылу** – жүктің жойылуы, мұнда тиісті лицензиясы бар тәуелсіз сарапшы қалпына келтіру жөндеудің орынсыз екенін анықтайды; сондай-ақ қалпына келтіру жөндеудің құны сақтандыру жағдайы туындаған күндегі жүктің нақты құнының 60%-нан асатын болады.

1.11. **Жүк бірлігі (жүктің жеке бөлігі)** – көлемі, бағасы, сыртқы көрінісі және басқа да атрибуттарымен сипатталатын жеке тұтастық. Жүк бірлігі жүктің ассортиментіндегі нақты позицияға тиесілігін бірегей анықтауға мүмкіндік беретін жеке штрих-кодқа ие. Жүктің жеке бірліктерінде штрих-код болмаған жағдайда, ол жүктің бөлігі ретінде танылады, егер ол үлкенірек жалпы қаптамада болса да, жеке қаптамасы бар (мысалы: блоктағы бума, қораптағы блок, паллеттегі қорап және т.б.);

1.12. **Сақтандыру тәуекелі** – жүктің сақтандыру өтініш-сауалнамасына (бұдан әрі – өтініш-сауалнама) сәйкес ұсынылатын маршрут, көлем, қаптаманың өзгеруі, көлік құралының түрі және жүктің тасымалдау тәсілдері, уақытша сақтау және қайта тиеу орындары және басқа да мәліметтер жиынтығы.

1.13. **Сақтандыру қорғауы** – Сақтандырушының сақтандыру жағдайы туындаған кезде бір реттік сақтандыру келісімшартында белгіленген мөлшерде, шарттарда және тәртіпте сақтандыру төлемін немесе оның бір бөлігін жүзеге асыру міндеті.

1.14. **Аралас тасымалдау** - жүктің жіберу нүктесінен тағайындалған нүктеге дейін бірнеше көлік түрін қолдану арқылы тасымалдануы. Бұл көлік инфрақұрылымы кәсіпорындарының (порттар, әуежайлар, терминалдар және т.б.) қатысуымен немесе оларсыз жүзеге асырылуы мүмкін, жүк бір көлік түрінің тасымалдаушысынан екінші түрінің тасымалдаушысына кезекпен беріледі.

1.15. **Сақтандыру келісімшарты** бір реттік сақтандыру келісімшарты және/немесе Жалпы сақтандыру келісімшарты түрінде жасалады.

1.16. **Жүктерді сақтандыру бойынша Жалпы Келісімшарт** (бұдан әрі Жалпы сақтандыру келісімшарты) – жекелеген жүк партияларын белгілі бір мерзім ішінде ұқсас шарттармен бір мезгілде сақтандыру кезінде жасалады, олар Сақтандыру шартымен рәсімделеді.

2. САҚТАНДЫРУ НЫСАНЫ

2.1. Сақтандыру нысаны болып Сақтанушының мүліктік мүдделері табылады, олар кез келген көлік құралдарымен тасымалдау кезінде жүктің зақымдануы, бүлінуі, жоғалуы және/немесе жойылуымен байланысты.

2.2. Сақтандыруға қабылданады:

2.2.1. жерүсті, әуе, теңіз/ішкі су, құбыр көлігімен тасымалдануға және сақтауға жататын барлық қозғалмалы мүлік түрлері (тауарлар, көрме экспонаттары, өнер туындылары, құнды жүктер, қауіпті жүктер және басқа да жүк түрлері), соның ішінде тиеу және/немесе түсіру, қайта тиеу және/немесе ауыстырып тиеу; қоғамдық іс-шараларда және әртүрлі көрмелерде көрсету және/немесе пайдалану;

2.2.2. жылжымайтын мүлік, атап айтқанда: әуе және теңіз кемелері, ішкі жүзу кемелері, ғарыш объектілері, жерүсті, авиациялық, теңіз/ішкі су көлігімен тасымалдануға және сақтауға жататын, соның ішінде тиеу және/немесе түсіру, қайта тиеу және/немесе ауыстырып тиеу; қоғамдық іс-шараларда және әртүрлі көрмелерде көрсету және/немесе пайдалану.

2.3. Сақтандыруға қабылданбайды:

2.3.1. қолайсыз қаптамадағы жүктер;

2.3.2. тасымалдауға тыйым салынған жүктер, тасымалдау саласындағы нормативтік-құқықтық актілермен белгіленген нормалар мен ережелерге сәйкес.

2.4. Сақтандыру нысанының мазмұны, жүк тасымалдау шарттары мен тәртібі сақтандыру келісімшартын жасасу кезінде егжей-тегжейлі талқыланады.

2.5. Сақтанушының заңсыз мүдделері сақтандыруға жатпайды.

3. САҚТАНДЫРУ СОММАСЫН АНЫҚТАУ ТӘРТІБІ

3.1. Сақтандыру сомасы – сақтандыру нысаны сақтандырылған ақша сомасы, ол сақтандыру жағдайы туындаған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіреді.

3.2. Сақтандыру сомасының мөлшері Жүк сақтандырушының өтініші мен жүктің нақты құнын растайтын құжаттар (инвойс, жүкқұжаттар және т.б.) негізінде анықталады.

3.3. Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемі сақтандыру сомасының мөлшерінен аспауы тиіс, ол әрбір жүкке жеке Сақтандыру келісімшартында анықталады, жеткізу шарттарына байланысты және мыналарды қамтуы мүмкін:

3.3.1. коммерциялық инвойсқа (шот-фактураға) сәйкес жүктің құны;

3.3.2. тасымалдау құжаттары негізінде анықталатын тасымалдау ақысы (CMR–жүкқұжаты, MAWB–жүкқұжаты, теміржол жүкқұжаты, тауар-тасымалдау жүкқұжаты, тасымалдау шоты, коносамент);

3.3.3. коммерциялық шот-фактураға (шот-фактура) сәйкес жүктің құнының 10%-нан аспайтын сома;

3.3.4. транзиттік сақтау, жүктің жолда сақталуы және басқа да құжатпен расталған шығындар, бірақ жүктің (шот-фактуралық) құнының 20%-нан аспайтын шығындар.

3.4. Сақтандыру сомасына Сақтанушының (Пайда алушының) жіберілген пайдасы енгізілмейді, егер бұл Сақтандыру келісімшартында көрсетілмесе, кез келген жағдайда үшінші тұлғалардың жіберілген пайдасы, Сақтанушының (Пайда алушының) үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін бұзуға байланысты кез келген айыппұл санкциялары, Сақтанушының (Пайда алушының) сақтандырылған жүктің қабылдануы, қайта оралуы, қайта тиеуіне байланысты сараптама жүргізуге жұмсалған шығындар енгізілмейді.

3.5. Сақтандыру сомасының мөлшері Сақтандыру келісімшартында бекітіледі. Сақтандыру сомасының мүліктің нақты құнына сәйкес келмеуі сақтандыру жағдайы туындаған кезде Сақтандырушы тарапынан анықталуы мүмкін.

4. ФРАНШИЗА

4.1. Жүктерді сақтандыру кезінде Сақтандырушы тарапынан шартта өзгеше көзделмесе, сөзсіз франшиза қолданылады.

4.2. Сөзсіз франшиза кезінде – сақтандыру төлемі франшиза сомасынан асатын мөлшерде жүзеге асырылады (сақтандыру төлемінен оның мөлшері шегеріледі). Бұл ретте франшиза сомасынан аспайтын шығындар өтелмейді.

4.3. Тараптардың келісімі бойынша франшизаның мөлшері сақтандыру сомасының пайызымен немесе абсолютті мөлшерде белгіленеді.

4.4. Франшизаның мөлшері әрбір жүкке жеке келісіліп, Сақтандыру келісімшартында бекітіледі.

5. САҚТАНДЫРУ СЫЙАҚЫСЫ

5.1. Сақтандыру сыйақысы мен тарифтік мөлшерлеме, Сақтандыру келісімшарты бойынша, Сақтандырушы тарапынан тәуекел дәрежесін бағалау кезінде, Сақтанушының толтырған өтініш-сауалнамалары негізінде, әрбір жүк партиясына жеке есептеліп, Сақтандыру келісімшартында бекітіледі.

5.2. Жалпы сақтандыру келісімшарты бойынша сақтандыру сыйақысы жүк тасымалының жоспарланған көлеміне байланысты және сақтандыру қорғауының барлық мерзіміне немесе тараптардың келісімі бойынша есепті кезеңге белгіленеді.

5.3. Тәуекелді бағалау кезінде, Сақтандырушы жүктің құнын, тасымалданатын жүктің түрін, тасымалдау үшін қолданылатын көлік құралын, тасымалдау әдісін, тасымалдау маршрутын, жүктеу, түсіру, консолидациялау нүктелерінің санын және тәуекел дәрежесін барынша дәл анықтауға мүмкіндік беретін басқа да деректерді ескереді. Тәуекел дәрежесі артқан жағдайда (бұзылатын жүк, қауіпті жүк және т.б. тасымалдау) тарифтік мөлшерлеме қосымша келісіммен анықталады.

5.4. Тарифтік мөлшерлеме сақтандыру сомасының пайыздық көрсеткіші ретінде анықталады және Сақтандыру келісімшартында бекітіледі. Тарифтік мөлшерлеменің мөлшері тәуекел дәрежесіне байланысты.

5.5. Сақтандыру сыйақысының мөлшері сақтандыру сомасын тарифтік мөлшерлемеге көбейту арқылы есептеледі және ақшалай түрде анықталады.

5.6. Сақтандыру сыйақысын төлеу тәртібі Сақтандыру келісімшартында анықталады.

5.7. Сақтандыру сыйақысын төлеу күні ретінде ақша Сақтандырушының банктік шотына немесе кассасына түскен күн есептеледі.

5.8. Сақтандыру сыйақысының мөлшері, аудару, толықтыру және қызмет көрсету тәртібі Тараптардың келісімі бойынша анықталып, Сақтандыру келісімшартында бекітіледі. Кейіннен, қажет болған жағдайда (сақтандырылатын жүктің көлемінің артуы/азайуы, клиенттік базаның ұлғаюы/қысқаруы және т.б.) сақтандыру сыйақысының мөлшері Тараптардың қосымша келісімі бойынша ұлғайтылуы/азайтылуы мүмкін.

5.9. Сақтандыру сыйақысы Сақтандырушы тарапынан депозиттік сақтандыру сыйақысы түрінде (бұдан әрі - сыйақы депозиті) енгізілуі мүмкін. Жалпы Сақтандыру келісімшартының әрекет ету кезеңінде сыйақы депозитінің сомасы Сақтандырушы жоспарланған жүк тасымалының көлемі мен құнына сәйкес есептеген сақтандыру сыйақыларын төлеуге есептеледі.

5.10. Жалпы Сақтандыру Шартының әрекет ету мерзімінде есептелген сақтандыру сыйақыларының сомасы сыйақы депозитінің мөлшерінен асып кеткен жағдайда, Сақтанушы өзара есеп айырысу Актісіне (бұдан әрі – Акт) қол қойылған сәттен бастап 3 (Үш) банктік күннен кешіктірмей сыйақы депозитін толықтыруға міндетті, егер Жалпы Сақтандыру Шартында өзгеше көзделмесе.

5.11. Егер есептелген сақтандыру сыйақыларының сомасы төленген сыйақы депозитінің мөлшерінен аз болса, онда айырмашылық болашақ төлемдер есебіне аударылады.

5.12. Жалпы Сақтандыру Шартының әрекет ету мерзімі аяқталғаннан кейін, Тараптар қорытынды Акт жасайды, оның негізінде Тараптардың соңғы өзара есеп айырысуы Сақтанушының қосымша сақтандыру сыйақысын төлеуі немесе Сақтандырушының пайдаланылмаған сақтандыру сыйақысының бір бөлігін қайтаруы арқылы жүзеге асырылады.

5.13. Акт өзара есеп айырысу Жалпы Сақтандыру Шартының ажырамас бөлігі болып табылады. Акт есепті кезеңнің (ай, тоқсан, жартыжылдық, жыл) белгілі бір күніне Тараптармен жасалады.

6. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫ

6.1. Жүктерді сақтандыру келесі сақтандыру қорғанысы санаттары бойынша жүзеге асырылады:

6.1.1. **А санаты – «Барлық тәуекелдер үшін жауапкершілікпен».**

Сақтандыру оқиғасы – бұл осы Ережелерде қарастырылған жағдайлардан басқа, барлық тәуекелдер нәтижесінде кез келген көлік түрімен тасымалдау кезінде жүктің зақымдануы, бүлінуі, жоғалуы және/немесе жойылуы.

6.1.1.1. Теңіз тасымалы бойынша осы санаттағы сақтандыру жүктің жалпы апат жариялануы нәтижесінде жалпы апатқа байланысты шығындарды және жүктің құтқарылу шығындарын тасымалдау келісімшарты бойынша жауапкершілікке пропорционалды түрде жабады, олар тасымалдау келісімшартына және/немесе жалпы апат жарияланған жердегі қолданыстағы заңнама мен тәжірибеге сәйкес қарастырылып, анықталуы тиіс, сақтандырылған жүктің жойылуын болдырмау үшін, осы Ережелерде қарастырылған жағдайларды қоспағанда.

6.1.1.2. Теңіз тасымалы бойынша осы санаттағы сақтандыруда Сақтанушыға тасымалдау келісімшарты бойынша жауапкершілікке пропорционалды түрде жабу беріледі, "Екі жақтың кінәсінен соқтығысу" анықтамасына сәйкес, осы анықтамаға сәйкес өтелетін зиянға қатысты. Жоғарыда аталған анықтама бойынша кеме иелерінің тарапынан қандай да бір талаптар туындаған жағдайда, Сақтанушы Сақтандырушыны хабардар етуге міндетті, ол өз есебінен және шығындарымен Сақтанушының мүдделерін осындай талаптардан қорғауға құқылы болады.

6.1.2. В санаты – «Жеке апат үшін жауапкершілікпен (сақтандырылған жүктің ішінара зақымдануы)».

6.1.2.1. Сақтандыру жағдайы – кез келген көлік түрімен тасымалдау кезінде жүктің зақымдануы, бүлінуі, жоғалуы және/немесе жойылуы келесі оқиғалардың нәтижесінде орын алады:

- 1) өрт және жарылыс;
- 2) кеменің қайраңға отыруы, жағаға шығуы, суға бату немесе аударылуы (баржа және т.б.);
- 3) жер үсті тасымалдау кезінде жүк машиналары мен теміржол вагондарының аударылуы немесе рельстен шығып кетуі;
- 4) кеменің немесе басқа көлік құралының сыртқы кез келген затпен соқтығысуы немесе жанасуы, суды қоспағанда (мұз су болып саналмайды);
- 5) жалпы апат салдарынан портта кемені түсіру;
- 6) апат орнында көлік құралын түсіру;
- 7) жүкке теңіз немесе өзен (көл) суының әсері;
- 8) апат сәтінде жүктің теңізге шайылып кетуі;
- 9) жүктің жекелеген бөліктерінің палубадан немесе тиеу, түсіру кезінде құлап кетуі нәтижесінде толық жоғалуы.
- 10) сақтандырылған жүктің жалпы апат салдарынан жойылуы немесе зақымдануы
- 11) жер сілкінісі, жанартау атқылауы немесе найзағай соққысы.

6.1.2.2. Теңіз тасымалы бойынша осы санаттағы сақтандыру жүктің жалпы апат жариялануы нәтижесінде жалпы апатқа байланысты шығындарды және жүктің құтқарылу шығындарын тасымалдау келісімшарты бойынша жауапкершілікке пропорционалды түрде жабады, олар тасымалдау келісімшартына және/немесе жалпы апат жарияланған жердегі қолданыстағы заңнама мен тәжірибеге сәйкес қарастырылып, анықталуы тиіс, сақтандырылған жүктің жойылуын болдырмау үшін, осы Ережелерде қарастырылған жағдайларды қоспағанда.

6.1.2.3. Теңіз тасымалы бойынша осы санаттағы сақтандыруда Сақтанушыға тасымалдау келісімшарты бойынша жауапкершілікке пропорционалды түрде жабу беріледі, "Екі жақтың кінәсінен соқтығысу" анықтамасына сәйкес, осы анықтамаға сәйкес өтелетін зиянға қатысты. Жоғарыда аталған анықтама бойынша кеме иелерінің тарапынан қандай да бір талаптар туындаған жағдайда, Сақтанушы Сақтандырушыны хабардар етуге міндетті, ол өз есебінен және шығындарымен Сақтанушының мүдделерін осындай талаптардан қорғауға құқылы болады.

6.1.3. С санаты – «Зақымдану жауапкершілігінсіз, апат жағдайларын қоспағанда (тек толық жойылу)».

6.1.3.1. Сақтандыру жағдайы – кез келген көлік түрімен тасымалдау кезінде жүктің зақымдануы, бүлінуі, жоғалуы және/немесе жойылуы келесі оқиғалардың нәтижесінде орын алады:

- 1) өрт және жарылыс;
- 2) кеменің қайраңға отыруы, жағаға шығуы, суға бату немесе аударылуы (баржа және т.б.);
- 3) жер үсті тасымалдау кезінде жүк машиналары мен теміржол вагондарының аударылуы немесе рельстен шығып кетуі;
- 4) кеменің немесе басқа көлік құралының сыртқы кез келген затпен соқтығысуы немесе жанасуы, суды қоспағанда (мұз су болып саналмайды);
- 5) апатқа ұшыраған портта кемені түсіру;
- 6) жалпы апат салдарынан болған сақтандырылған жүктің толық жойылуы.
- 7) палубалық жүктің борттан шайылып кетуі.

6.1.3.2. Теңіз тасымалы бойынша осы санаттағы сақтандыру жүктің жалпы апат жариялануы нәтижесінде жалпы апатқа байланысты шығындарды және жүктің құтқарылу шығындарын тасымалдау келісімшарты бойынша жауапкершілікке пропорционалды түрде жабады, олар тасымалдау келісімшартына және/немесе жалпы апат жарияланған жердегі қолданыстағы заңнама мен тәжірибеге сәйкес қарастырылып, анықталуы тиіс, сақтандырылған жүктің жойылуын болдырмау үшін, осы Ережелерде қарастырылған жағдайларды қоспағанда.

6.1.3.3. Теңіз тасымалы бойынша осы санаттағы сақтандыруда Сақтанушыға тасымалдау келісімшарты бойынша жауапкершілікке пропорционалды түрде жабу беріледі, "Екі жақтың кінәсінен соқтығысу" анықтамасына сәйкес, осы анықтамаға сәйкес өтелетін зиянға қатысты. Жоғарыда аталған анықтама бойынша кеме иелерінің тарапынан қандай да бір талаптар туындаған жағдайда, Сақтанушы Сақтандырушыны хабардар етуге міндетті, ол өз есебінен және шығындарымен Сақтанушының мүдделерін осындай талаптардан қорғауға құқылы болады.

6.2. Талаптардың келісімі бойынша, сақтандыру сомасына Сақтанушының құжатпен расталған келесі шығындары қосылуы мүмкін:

- 1) Зақымдалған, жоғалған, жойылған жүктің тасымалына байланысты сақтанушының шығындары (тасымалдау ақысы), тасымалдау құжаттары (CMR жүкқұжаты, MAWB жүкқұжаты, тауар-тасымалдау жүкқұжаты, тасымалдау шоты, коносамент) негізінде анықталады;

2) Жүктің транзиттік сақталуына, жолда қорғауға байланысты шығындар.

6.3. Сақтандыру жағдайы кездейсоқтық және оның орын алу ықтималдығы, сондай-ақ Сақтанушыға зиянды салдары болуы керек. Осы Ережелерде сақтандыру жағдайы ретінде көрсетілген оқиғалар мен Сақтанушыға келтірілген зиян арасында себеп-салдарлық байланыс болуы тиіс.

6.4. Сақтандыру жағдайы жүктің немесе оның бөлігінің жоғалуы және/немесе зақымдануы (бұзылуы) болып табылады, сақтандыру қорғау санаттарына сәйкес, осы Ережелердің 7-бабында көрсетілген жағдайларды қоспағанда.

6.5. Сақтандыру жағдайларының нақты тізімі (сақтандыру қорғау санаттары) Сақтандыру келісімшартында көрсетіледі.

7. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН ШЫҒАРЫЛҒАН ЖАҒДАЙЛАР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ШЕКТЕУЛЕРІ

7.1. Жеке сипаттағы ерекшеліктер. Егер Сақтандыру келісімшартында өзгеше көзделмесе, келесі жағдайлардан туындаған шығындар өтелмейді:

7.1.1. Сақтанушының (пайда алушының) сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған немесе оның туындауына ықпал ететін қасақана әрекеттері, қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған әрекеттерден басқа;

7.1.2. Сақтанушының (пайда алушының) әрекеттері/әрекетсіздіктері заңнамалық актілермен белгіленген тәртіпте қасақана қылмыс немесе әкімшілік құқық бұзушылық деп танылған және сақтандыру жағдайымен себепті байланыста болған;

7.1.3. Сақтанушының (пайда алушының) алкогольдік немесе есірткілік, не токсикологиялық мас күйінде әрекеттері/әрекетсіздіктері және сақтандыру жағдайымен себепті байланыста болған;

7.1.4. Сақтанушының (пайда алушының) заңнамалық немесе басқа нормативтік актілермен белгіленген өрт қауіпсіздігі, сақтау, жұмыс жүргізу қауіпсіздігі немесе басқа да ұқсас нормаларды бұзуы, немесе мұндай бұзушылықтар Сақтанушының (пайда алушының) келісімімен жүзеге асырылған болса;

7.1.5. Сақтанушының (пайда алушының) техникалық ақаулы көлік құралын және/немесе тиеу-түсіру жабдығын пайдалану немесе өндіруші кәсіпорын белгілеген техникалық сипаттамалар мен пайдалану ережелерін бұзу; сондай-ақ, техникалық ақаусыз көлік құралын және/немесе тиеу-түсіру жабдығын тиісті жұмыстарды орындауға рұқсаты немесе жеткілікті біліктілігі жоқ адамдардың пайдалануы;

7.1.6. Сақтанушының (пайда алушының) сақтандыру нысаны, сақтандырылған жүк, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайының орын алу жағдайлары және оның нәтижесімен (салдарымен) байланысы туралы сақтандырушыға әдейі жалған мәліметтер беруі;

7.1.7. Сақтанушының (пайда алушының) сақтандыру жағдайынан туындаған шығындарды азайту шараларын әдейі қабылдамауы;

7.1.8. Сақтанушының (пайда алушының) сақтандыру жағдайының орын алу жағдайларын тергеуге және келтірілген зиян мөлшерін анықтауға сақтандырушыға кедергі келтіруі;

7.1.9. Сақтандырушының сақтандыру жағдайының орын алғаны туралы келісімшартта белгіленген тәртіп пен мерзімде жазбаша түрде уақтылы хабардар етпеуі;

7.1.10. Сақтанушының (пайда алушының) сақтандыру жағдайына жауапты тұлғаға талап қою құқығынан бас тартуы, сондай-ақ көрсетілген құқықты беру үшін қажетті құжаттарды Сақтандырушыға беруден бас тартуы. Егер сақтандыру төлемі қазірдің өзінде жасалған болса, Сақтандырушы оны толық немесе ішінара қайтаруды талап етуге құқылы.

7.2. Жалпы сипаттағы ерекшеліктер. Келесі жағдайлардан туындаған залал өтелмейді:

7.2.1. Сақтанушының өрескел қасақана әрекеті немесе өрескел абайсыздығы;

"Өрескел абайсыздық" деп Сақтанушының/пайда алушының қызметтік нұсқаулықтарды, ережелерді және басқа да нормативтік құқықтық актілерді бұзуы, сондай-ақ көрсетілген тұлғалардың расталған кәсіби білімдері мен тәжірибесі болмаған жағдайда әрекет етуі түсініледі;

7.2.2. Сақтандырылған жүктің қауіпсіз тиеу, түсіру, тасымалдау үшін арналған көлік құралының және/немесе тиеу-түсіру жабдықтарының жарамсыздығы, мұнда Сақтанушы осындай жарамсыздық үшін жауапты;

7.2.3. нормативтік ағып кету, бұзылу, ашу және шіру, шөгу, кебу, шашылу, толық емес өлшем, салмақтың жетіспеуі, салмақ жоғалту немесе көлемнің азаюы, жүктің ішкі қасиеттеріне байланысты сапасының нашарлауы (егер бұл тасымалдау шарттарымен байланысты болмаса), кепілдік мерзімдерінің және жүктің іске асыру мерзімдерінің өтуі, сақтандырылатын жүктің нормативтік тозуы немесе бұзылуы, жүктің кеміргіштермен, құрттармен, жәндіктермен зақымдануы;

7.2.4. жүктің дұрыс оралмауы немесе тығыздалмауы және жүктің зақымдалған күйде жіберілуі, ірі жүк орындарын қалыптастыру талаптарының бұзылуы, жүктің дұрыс орналастырылмауы және бекітілмеуі, сондай-ақ сақтандырылған жүктің дұрыс бекітілмеуі;

7.2.5. Сақтандыру келісімімен қамтылатын оқиғалар нәтижесінде көлік құралының істен шығуына байланысты сақтандырылған жүктің жеткізілуінің кешігуі және сақтау шарттарының өзгеруі;

7.2.6. контрабандалық жүк пен заңсыз сауда жүгін тасымалдау;

7.2.7. жүктің өндірістік ақаулары;

7.2.8. Сақтандыру келісімшартында көрсетілген маршруттан ауытқу;

7.2.9. температураның әсері (аяз, ыстық немесе қалыпты ауа ылғалдылығы), сақтандырылған жүктің табиғаты немесе жүкке тән ақаулар (сақтандырылған жүктің конструкция, өндіріс немесе материал қателіктері), жүктің ішкі қасиеттері немесе ақаулары, ылғалдылық деңгейінің ауытқуы;

7.2.10. жөнелтушінің, экспедитордың немесе жөнелту станциясының пломбалары бұзылмаған күйде келген жүктің жетіспеушілігі. Бұл ретте пломбаның бұзылуы оның сәйкестендіру белгілерінің өзгеруі деп танылады, яғни нақты құлыптау-пломбалау құрылғысына (ҚПК) тән бақыланатын параметрлер мен сипаттамалар, оның түпнұсқалығы мен тұтастығын куәландыратын, шешу (демонтаждау) әрекеті кезінде бұзылатын немесе өзгертін, сондай-ақ құлыптау-пломбалау құрылғысын әріптік-сандық коды бойынша ілеспе құжаттарға сәйкес келмейтін басқа құрылғыға ауыстыру;

7.2.11. сыртқы қаптамасы бұзылмаған жүктің ішіндегі жетіспеушілік;

7.2.12. жүктің сақталуымен қаптаманың зақымдануы, егер жүктің қайта қапталуы талап етілмесе;

7.2.13. жүктің жөнелту орнына қайтарылуы немесе бір реттік сақтандыру келісімшартымен негізделмеген себептермен жүктің тағайындалған жерге жіберілуі, бұл Сақтанушы/Пайда алушы, тасымалдаушы, экспедитор және/немесе жөнелтушіге байланысты жағдайлардан туындаған;

7.2.14. Көлік құралының иелері, жалға алушылары, басшылары немесе операторларының төлем қабілетсіздігі немесе қаржылық міндеттемелерін орындамауы (егер көлік құралының иесі, жалға алушысы, басшысы немесе операторы Сақтанушы немесе жүк иесі болса);

7.2.15. Сақтандырушының келісімінсіз жарылғыш, өздігінен жанатын заттар немесе бұйымдарды тиеу, түсіру, тасымалдау;

7.2.16. Кеменің теңізге жарамсыздығы, кеменің, көлік құралының сақтандырылатын жүкті қауіпсіз тасымалдауға жарамсыздығы (жүктің осы жүкке тасымалдау үшін тактикалық-техникалық сипаттамаларға сәйкес келмеуі, осы көлік құралын пайдалануға рұқсат/рұқсаттың болмауы);

7.2.17. Атомның бөліну реакциясы немесе ядролық синтез негізінде әрекет ететін кез келген әскери қаруды, сондай-ақ радиоактивті сәулеленуді тудыратын басқа ядролық реакцияларды қолдану;

7.2.18. жүкті тасымалдау үшін бір реттік сақтандыру келісімімен шартталмаған көлік құралын пайдалану;

7.2.19. жүктің өзін сүйрету.

7.3. Сақтандыру қорғауы бастапқыда зақымдалған жүкке қолданылмайды. Осы себепті Сақтандырушы шығынды тек тасымалдау басталғанға дейін болған зақым тасымалдау кезінде болған шығынға әсер етпеген жағдайда ғана өтейді.

7.4. Сақтандыру қорғауы жүктің тиеу (түсіру) тәсілі кемшіліктерге ие немесе мақсатқа сай емес болған жағдайда қолданылмайды, егер Сақтанушы немесе Пайда алушы тиеуді өздері жүзеге асырса немесе тиеу (түсіру) аталған тұлғалардың келісімімен жүзеге асырылса.

7.5. Сақтандыру қорғауы тиісті түрде жабылмаған немесе артық жүктелген көлік құралына тиеу кезінде қолданылмайды, егер тасымалдау шарттарында өзгеше көзделмесе, жабық көлік құралында тасымалдау мүмкін емес ірі көлемді жүктің тиісті түрде жабылмаған көлік құралында тасымалдануы жағдайларын қоспағанда.

7.6. Теңізге жарамсыздық және жарамсыздыққа байланысты ерекшеліктер.

7.6.1. Бұл сақтандыру келесі себептерден туындаған өлім, шығындар немесе зақымдарды қамтымайды:

- кеменің теңізге жарамсыздығы,

¹Барлық пломбаларда кең ауқымды идентификациялық белгілер бар, яғни нақты ЗПУ-ға тән, оның түпнұсқалығын және тұтастығын куәландыратын, қорғалатын объектіден ЗПУ-ны алу (демонтаждау) әрекеті кезінде бұзылатын немесе өзгертін бақыланатын параметрлер мен сипаттамалар. ЗПУ-ның негізгі идентификациялық белгілері оның құрылымы мен өндіріс технологиясымен анықталады және, әдетте, өндіріс процесінде енгізіледі. Қосымша идентификациялық белгілер ЗПУ-ға орнату кезінде енгізілуі мүмкін. ЗПУ-ның сыртқы идентификациялық белгілері: пішіні мен өлшемдері, бояуы, таңбалауы, жеке әріптік-сандық коды, логотиптері, голографиялық бейнелері, штрих-коды және басқа арнайы белгілер мен бейнелер, олардың пішіні, өлшемдері, түсі, рельефтілігі, ЗПУ-дағы орналасу орны. Пломбалардың ішкі идентификациялық белгілері материал, қаптамалар, арнайы қорғаныс элементтері және құрылымдық бөлшектер болып табылады. Мұндай таңбалау пломбалардың қолданылуын есепке алуға ғана емес, сонымен қатар жүктің нақты иесіне тиесілігін анықтауға, яғни әрбір пломбалау құрылғысын біркәнді идентификациялауға мүмкіндік береді.

- сақтандырылатын жүктің қауіпсіз тасымалдануы үшін тасымалдау контейнерінің немесе көтергіштің жарамсыздығы, егер Сақтанушы немесе оның қызметкерлері кеменің теңізге жарамсыздығына немесе тасымалдау құралдарының жарамсыздығына қызығушылық танытса;

7.6.2. Сақтандырушы сақтандырылған жүктің тағайындалған жерге жеткізілуіне кеменің теңізге жарамдылығының кепілдігін және оның жарамдылығының кепілдігін бұзу салдарынан болған шығындарды өтемейді, егер Сақтанушы немесе оның қызметкерлері кеменің теңізге жарамсыздығы немесе жарамсыздығы жағдайларын туғызуға кінәлі болса;

7.6.3. соғыс, азаматтық соғыс, әскери басып кіру, шетелдік жаудың дұшпандық әрекеттері, әскери әрекеттер, әскери маневрлер немесе әскери шаралар, революция, бүлік, көтеріліс, бас көтеру немесе оларға байланысты азаматтық тәртіпсіздіктер немесе кез келген басқа дұшпандық әрекеттер, соғысушы тараптар немесе оларға қарсы;

7.6.4. тәркілеу, тұтқындау, түрмеге қамау, күш қолдану арқылы кідірту

7.6.5. сақтандырылған жүктің Сақтандырушы/тасымалдаушы тарапынан заңсыз иемденілуі немесе ысырап етілуі;

7.6.6. жоғалған миналар, торпедалық бомбалар және басқа жоғалған қарулардан келтірілген зиян;

7.6.7. ядролық жарылыстың, радиацияның (иондаушы сәулеленудің) немесе радиоактивті ластанудың әсері;

7.6.8. атомдық немесе ядролық ыдырауға және/немесе ядролық синтезге немесе кез келген басқа реакцияға, радиоактивті күшке немесе әрекетке негізделген кез келген қаруды қолдану;

7.6.9. қарақшылық әрекеттердің нәтижесінде болған зиян, шығын немесе шығындар.

7.6.10. ереуілдер, локауттар, еңбек даулары немесе азаматтық тәртіпсіздіктер, халық толқуларының кез келген түрі, жаппай тәртіпсіздіктер, билікті күшпен басып алу немесе күшпен ұстап тұру, сондай-ақ ереуілдерге, локауттарға қатысушылардың немесе тәртіпсіздіктерге, бүліктерге, азаматтық толқуларға қатысушылардың әрекеттері;

7.6.11. террористердің немесе басқа адамдардың саяси себептермен жасалған террористік әрекеттері мен заңсыз әрекеттері;

7.6.12. мемлекеттік органдардың бұйрығымен сақтандырылған жүктің алынуы, тәркіленуі, реквизициялануы, ұлттандырылуы, тұтқындалуы немесе жойылуы;

7.6.13. Сақтанушының кедендік немесе басқа ресми нормаларды, жүктеу нұсқауларын немесе тасымалдаушының нұсқауларын бұзуы, сондай-ақ сот шешімін немесе оның мәжбүрлеп орындалуын бұзуы;

7.6.14. жұмыс орындарының болмауы, жетіспеушілігі немесе қысқаруы салдарынан болған өлім, зақымдану немесе шығындар, ереуілдер, локауттар, тәртіпсіздіктер, азаматтық толқулар немесе бүліктер салдарынан;

7.6.15. тасымалданатын жүктің өлшемдері мен салмағы инфрақұрылым элементтерінің өткізу сипаттамаларына (жолдардың, көпірлердің, айлақтардың пайдалану-техникалық сипаттамалары және т.б.) сәйкес келмеуі;

7.6.16. тасымалдау құралына тиеу нәтижесінде және/немесе уақытша сақтау қоймасына Сақтанушының немесе Пайда алушының, немесе олардың өкілдерінің келісімімен, бірақ Сақтандырушының келісімінсіз жарылыс немесе өздігінен жану қаупі бар заттар мен заттарды орналастыру нәтижесінде пайда болған өрт, жану немесе жарылыс;

7.6.17. көлік құралдарының иелері, менеджерлері, чартерлері немесе операторларының төлем қабілетсіздігі немесе ақшалай міндеттемелерін орындамауы (дефолт);

7.6.18. жүктің тот басуы, тотығуы, түсінің өзгеруі;

7.6.19. электрондық/электрлік схемалардың жұмысындағы бұзылулар, механикалық ақаулар, егер олар жүктің және/немесе ораудың тасымалдау кезінде зақымдануынан туындамаса;

7.6.20. жүктің лихтерлерде, баржаларда, понтондарда және басқа да жеткізуші кемелерде жеткізілуі, егер мұндай кемелерді пайдалану жергілікті жағдайларға сәйкес әдеттегі болып табылмаса.

8. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ МЕРЗІМІ ЖӘНЕ ОРНЫ

8.1. Сақтандыру шарты жүктің жөнелту пунктінен тағайындалған пунктке тасымалдану уақытына жасалады.

8.2. Сақтандыру келісімі сақтандыру сыйақысын (бірінші сақтандыру жарнасын) төлеуден кейінгі күннен бастап күшіне енеді, егер Сақтандыру келісімінде өзгеше көрсетілмесе.

8.3. Сақтандыру қамту аумағы шектеусіз, егер Сақтандыру келісімінде өзгеше көрсетілмесе.

8.4. Жалпы келісімнің мерзімі – оны тараптардың уәкілетті өкілдері қол қойған күннен бастап 12 (он екі) ай, егер Жалпы келісімде өзгеше көрсетілмесе. Бір тасымалдауға арналған келісімнің мерзімі сақтандыруға арналған өтініш-сауалнамада көрсетілген жүк тасымалдау мерзімдеріне негізделіп анықталады және бір тасымалдауға арналған келісімде көрсетіледі. Бордеро құрастырылған және қолданылған жағдайда, әрбір тасымалдау мерзімі және осындай тасымалдауға арналған қорғау мерзімі

бордерода көрсетіледі. Бір тасымалдауға арналған келісім бойынша сақтандыру қорғауының (Сақтандырушының жауапкершілігінің) мерзімі қамту нұсқасына байланысты осындай келісіммен белгіленеді. Бір тасымалдауға арналған келісімнің мерзімі жүктің жеткізілуінің сақтандырушыға тәуелсіз себептермен кешіктірілуі немесе тасымалдаушының тасымалдау келісімінен немесе тасымалдау шарттарынан туындайтын құқықтарын пайдалануы жағдайында ұзартылуы мүмкін. Сақтандыруға берілген жүктің жеткізілу мерзімдеріндегі барлық өзгерістер туралы Сақтандырушыға белгілі болған сәттен бастап, бірақ 2 (екі) жұмыс күнінен кешіктірмей хабарлауы тиіс.

8.5. Жалпы Келісімде жүк тасымалы туралы хабарлау және бір реттік тасымалға Келісім жасау мерзімдері өзгеше белгіленуі мүмкін.

8.6. Бір реттік Келісімнің әрекет ету мерзімі сақтандыруға өтініш-сауалнамада көрсетілген жүк тасымалы мерзімдеріне негізделіп анықталады және Бір реттік Келісімде көрсетіледі. Бір реттік Келісімнің әрекет ету мерзімі Сақтанушыға тәуелсіз жағдайлардан жүктің жеткізілуінің кешігуі немесе тасымалдаушының тасымалдау келісімінен немесе тасымалдау шарттарынан туындайтын құқықтарын пайдалануы жағдайында ұзартылуы мүмкін. Сақтанушы сақтандыруға берілген жүктің жеткізілу мерзімдеріндегі барлық өзгерістер туралы Сақтандырушыны хабардар етуі тиіс, бұл туралы білген сәттен бастап, бірақ 2 (екі) жұмыс күнінен кешіктірмей.

8.7. Сақтандырушы, Жалпы Келісімде тікелей белгіленбесе де, Жалпы Келісімде белгіленген жүк тасымалы туралы хабарлау мерзімі өткеннен кейін Сақтанушы мәлімдеген жүктің сақтандыруын қабылдауға құқылы.

8.8. Сақтандыру аумағы тасымал маршрутына байланысты анықталады және Келісімде көрсетіледі. Қалай болғанда да, сақтандыру аумағынан әскери және соғыс қимылдары аймақтары және БҰҰ санкциялары әсер ететін елдердің аумақтары алынып тасталады.

8.9. Тараптардың келісімі бойынша Бас келісімшарт келесі мерзімге ұзартылуы мүмкін, егер тараптардың бірі Бас келісімшарттың тоқтатылу күніне дейін 30 (отыз) күнтізбелік күн бұрын бұл туралы хабарласа.

9. САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМДЕРІН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

9.1. Сақтандыру келісімі Сақтанушының жазбаша өтініш-сауалнамасы негізінде жасалады.

9.2. Сақтандыру келісімі жазбаша түрде жасалады:

- Сақтандыру шарты тараптарының құрастыруы;
- Сақтанушының Сақтандыру ережелеріне қосылуы және Сақтандырушының Сақтанушыға Сақтандыру шартын беруі.

9.3. Сақтандыру шарты электрондық түрде жасалуы мүмкін:

- Сақтандыру ережелеріне біржақты қосылу және Сақтандырушының интернет-ресурсында электрондық Шартты рәсімдеу арқылы;
- Сақтандыру ережелеріне біржақты қосылу және Сақтандырушының автоматтандырылған ақпараттық жүйесінде шартты рәсімдеу;
- Тұрақты емес тасымалдар кезінде Бір реттік сақтандыру шарты жасалады, ал тұрақты тасымалдар кезінде әрбір жүк партиясына жеке-жеке Генералдық шарт аясында Бір реттік сақтандыру шарттары немесе белгілі бір кезеңге бордеро жасалады.

9.4. Жүкті сақтандыру шарты Сақтандырушының алдын ала жүкке тексеру жүргізбей-ақ жасалады. Алайда, қажет болған жағдайда, Сақтандырушы сақтандырылатын жүкке тексеру жүргізуге, тиеу, түсіру жұмыстарын бақылауға, жүк салу және тасымалдау ережелерін сақтауды талап етуге, сондай-ақ оның нақты құнын анықтау мақсатында сараптама тағайындауға құқылы.

9.5. Егер Сақтандырушы мен Сақтанушы басқаша келіспесе, өтініш-анкета келесі мәліметтерді қамтуы тиіс:

- Сақтандырушының толық атауы/Аты-жөні, орналасқан жері/мекенжайы және реквизиттері;
- жүктің атауы, жүктің қысқаша сипаттамасы, орау тәсілі, орын саны немесе салмағы, сондай-ақ басқа қажетті деректер;
- тасымалдау құжаттарының нөмірлері мен күндері;
- сақтандыру аумағы (жөнелту, қайта тиеу, тағайындау пункттері);
- тасымалдау тәсілдері (автомобиль, теміржол, әуе, аралас тасымалдау);
- жүктің кім арқылы тасымалданатыны (жүк тасымалдаушының реквизиттері/жүргізушінің деректері, оның жүк тасымалдаушының жауапкершілігі бойынша сақтандыруы бар ма, CMR және т.б.);
- қажетті тәуекелді жабу;
- сақтандыру сомасының мөлшері мен сипаттамасы (мазмұны);
- сұралып отырған сақтандыру сыйақысының мөлшерлемесі;
- сұралып отырған франшиза;

- тасымалдау мерзімі, жөнелту пунктiнен тасымалдаудың басталу күні мен жүктің межелі пунктке келу күні, сондай-ақ жүктің қайта тиеу (ауыстыру) пункттеріне келу күні және аралық қоймаларда болу уақыты көрсетілген;

- Жүк алушының (жүк жөнелтуші, жүк алушы) атауы мен деректемелері, жүк оның пайдасына сақтандырылады;

- Сақтандырушыға тәуекелді барынша дәл бағалауға мүмкіндік беретін басқа қажетті деректер.

9.6. Жүк сақтандыру келісімшартын жасасқанда, Сақтанушы сақтандыру жағдайының ықтималдығын және оның туындауынан болатын ықтимал шығындардың мөлшерін анықтауда маңызды болып табылатын басқа да белгілі жағдайларды Сақтандырушыға хабарлауға міндетті.

9.7. Сақтандырушы Сақтанушыға өтініш-сауалнамада көрсетілмеген қосымша мәліметтерді ұсыну туралы жазбаша сұрау жібере алады.

9.8. Сақтанушы Сақтандыру келісімшартын жасасқанда Сақтандырушыға хабарланған жағдайларда болған елеулі өзгерістер туралы, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелін айтарлықтай арттыруы мүмкін болса, дереу хабарлауға міндетті. Сақтандыру тәуекелін арттыратын жағдайлар туралы хабардар етілген Сақтандырушы сақтандыру келісімшартының шарттарын өзгерту немесе тәуекелдің артуына сәйкес қосымша сақтандыру сыйақысын төлеуді талап етуге құқылы. Егер Сақтанушы (немесе Пайда алушы) сақтандыру келісімшартының шарттарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйақысын қосымша төлеуге қарсы болса, сақтандыру келісімшарты тәуекелдің арту сәтінен бастап тоқтатылады.

9.9. Жалпы сақтандыру келісімшартына сәйкес келетін әрбір жүк партиясына қатысты, егер Сақтандыру келісімшартында өзгеше көрсетілмесе, Сақтанушы өтініш-сауалнаманы толтыруы тиіс, оның негізінде Сақтандырушы бір реттік сақтандыру келісімшартын береді.

9.10. Жүктерді сақтандыру келісімшарттарына қатысты тараптар келісімге келген кез келген өзгерістер немесе толықтырулар, жүктерді сақтандыру келісімшарттары күшіне енгеннен кейін, қосымша келісім арқылы рәсімделеді және Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде тараптармен қол қойылады.

10. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

10.1. Сақтанушының құқығы бар:

10.1.1. сақтандыру жағдайы туындаған кезде сақтандыру төлемін алуға;

10.1.2. Сақтандырушыдан сақтандыру шарттарының барлық түсіндірмелерін талап етуге;

10.1.3. Сақтандырушының келісімімен Сақтандыру шартының шарттарын өзгертуге;

10.1.4. Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін басқа да әрекеттерді жасауға.

10.2. Сақтандырушының құқығы бар:

10.2.1. Сақтанушы ұсынған құжаттар мен ақпараттың дұрыстығын тексеруге;

10.2.2. қажет болған жағдайда, сақтандыру жағдайының фактісін, себебін және салдарын растайтын құжаттар мен ақпаратты ұсыну үшін тиісті құзыретті органдарға сұрау салуға;

10.2.3. Сақтанушының Сақтандыру шартының шарттарын орындауын тексеруге, бұл ретте Сақтанушы оған кедергі келтірмеуге тиіс;

10.2.4. Сақтанушы сақтандыру шартының талаптарын бұзған жағдайда, оларды жою бойынша жазбаша нұсқаулар беру. Мұндай нұсқаулар Сақтанушы үшін міндетті;

10.2.5. Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін басқа да әрекеттерді жасау.

10.2.6. Сақтандыру жағдайының орын алғанын және залалдың мөлшерін растайтын құжаттар ұсынылмаған жағдайда, осы Ережелердің 11.2-бабының 1-12-тармақшаларында көрсетілген сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту.

10.3. Сақтанушы міндетті:

10.3.1. осы Ережелер мен Сақтандыру шартының талаптарын сақтау;

10.3.2. Сақтандырушыға қатысты құпиялылықты қамтамасыз ету, Сақтандырушының сақтандыру шарттары бойынша берген мәліметтерін Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайлардан басқа жария етпеу;

10.3.3. Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру сыйақысын төлеу;

10.3.4. жүкті жөнелтуге дейін 24 (жиырма төрт) сағаттан кешіктірмей, әрбір жүк тасымалы бойынша Сақтандырушыға өтініш-сауалнаманы уақтылы тапсыру;

10.3.5. сақтандырылған жүкке қатысты басқа жүк сақтандыру шарттарының әрекеті туралы хабарлау;

10.3.6. Сақтандырушының өкілін сақтандырылған жүкке шарттың орындалуын бақылау үшін кедергісіз жіберу;

10.3.7. сақтандыру жағдайының ықтималдығын анықтауда маңызды мәнге ие барлық белгілі жағдайларды Сақтандырушыға хабарлау;

10.3.8. тәуекел дәрежесінің кез келген өзгерісі (маршруттың өзгеруі, орауыштың өзгеруі, көлік түрінің өзгеруі және т.б.) туралы Сақтандырушыға дереу, бірақ 8 (сегіз) сағаттан кешіктірмей, Сақтандырушыға электрондық түрде хабарлама жіберу арқылы және келесі 24 (жиырма төрт) сағат ішінде қағаз түрінде қайталау арқылы хабарлау;

10.3.9. шығындарды болдырмау немесе азайту үшін орынды шаралар қабылдау және өрт қауіпсіздігі мен басқа да қауіпсіздік нормаларын сақтау, соның ішінде өрт сөндіру органдарының нұсқаулары бойынша жіберілген бұзушылықтарды міндетті түрде жою;

10.3.10. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа да әрекеттерді жасау.

10.3.11. Сақтандыру шартының міндетті шарты - Сақтанушы өз бақылауындағы жағдайларда қажетті шапшаңдықпен әрекет етуі тиіс.

10.3.12. **Сақтандыру жағдайы туындаған кезде:**

10.3.12.1. Сақтандыру оқиғасы туралы Сақтанушыға белгілі болған немесе белгілі болуы тиіс болған сәттен бастап 24 сағаттан кешіктірмей, құзыретті органдарға жазбаша түрде хабарлау;

10.3.12.2. Сақтандырушының өкілі тексергенге дейін, егер бұл қауіпсіздік нормаларына қайшы келмесе және шығынды ұлғайтпаса, мүмкін болатын шығындарды болдырмау немесе азайту, зақымдалған жүкті сақтап қалу үшін қалыптасқан жағдайларда ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қабылдау;

10.3.12.3. Сақтандыру оқиғасының белгілері бар оқиға туралы белгілі болған немесе белгілі болуы тиіс болған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей, дереу жазбаша түрде Сақтандырушыға хабарлау;

10.3.12.4. Зақымдалған жүкті тексеру үшін Сақтандырушыға кедергісіз қолжетімділікті қамтамасыз ету (немесе зақымдалған жүкті көрсетуге ресми рұқсат беру) және шығынды өтеу бойынша одан әрі әрекеттерді келісу;

10.3.12.5. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдағанға дейін, сақтандыру жағдайы орын алғаннан кейін зақымдалған жүкті сол күйінде сақтау. Сақтанушы жүктің қалпына келтірілуін/жойылуын тек Сақтандырушының алдын ала жазбаша келісімімен ғана жүзеге асыра алады;

10.3.12.6. Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының орын алғанын, оның себептерін Сақтандыру шартының талаптарына сәйкес растайтын барлық құжаттар мен дәлелдемелерді тапсыру;

10.3.12.7. Сақтандыру жағдайы орын алған елдің заңнамасына және/немесе жүк бүкіл әлем бойынша тасымалданатын болса, халықаралық нормаларға сәйкес мүліктің жоғалуы, жетіспеушілігі немесе зақымдануын рәсімдеуді қамтамасыз ету;

10.3.12.8. Сақтандыру жағдайының орын алғанын, сондай-ақ одан келген шығындарды дәлелдеу жүгін көтеру, соның ішінде сараптама жүргізу, оқиға орнына сарапшыларды жіберу, мамандарды тарту және кеңес беру, қажетті құжаттарды жинау және т.б. шығындарды көтеру.

10.3.12.9. Сақтандырушының нұсқауы бойынша зақымдалған жүктің шығынын бағалау.

10.4. **Сақтандырушы міндетті:**

10.4.1. осы Ережелер мен Сақтандыру шартының талаптарын сақтау;

10.4.2. Сақтанушымен қарым-қатынаста құпиялылықты қамтамасыз ету, оның және оның мүліктік жағдайы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайлардан басқа жария етпеу;

10.4.3. Сақтанушыға (Сақтандырылғанға) сақтандыру жағдайында шығындарды азайту үшін жасаған шығындарын өтеу;

10.4.4. сақтандыру құпиясын қамтамасыз ету;

10.4.5. осы Сақтандыру ережелерінде, Жүк сақтандыру шартында және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа да әрекеттерді жүзеге асыру;

10.4.6. **Сақтандыру жағдайы туындаған кезде:**

10.4.6.1. Сақтандыру шарты мен осы Сақтандыру ережелерінде белгіленген мөлшерде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру төлемін жүзеге асыру;

10.4.6.2. Сақтандырушы (пайда алушы) сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда, соңғы құжатты қабылдаған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде жетіспейтін құжаттар туралы хабарлау.

11. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ

11.1. Зиянды өтеу үшін Сақтанушының мүлдіктік мүдделері жүктің сақтандыру жағдайы кезінде сақтандырылған болуы тиіс. Жүктің сақтандыруға қабылданғанын Сақтандырушының Сақтандыру шартының берілуі растайды.

11.2. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдау үшін Сақтанушы (пайда алушы) ұсынатын қажетті құжаттар:

- 1) Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның болғаны туралы жазбаша/электрондық өтініш;
- 2) сақтандыру жағдайының орын алу фактісі бойынша себептерін көрсете отырып түсініктеме (автомобиль көлігімен тасымалдау кезінде);
- 3) сақтандыру жағдайының орын алуына кінәлі тұлғалардың түсініктемесі (егер мұндайлар анықталған және ұсынылған болса);
- 4) жүкке меншік құқығын немесе шарттың, қолданылатын құқықтың шарттарына сәйкес оны басқару құқығын растайтын құжаттар;
- 5) Жалпы келісімшарт / Сақтандыру келісімшартының көшірмесі және өтініш-сауалнаманың көшірмесі;
- 6) зерттеу (бағалау) актісі немесе зиянның немесе шығынның мөлшерін құжаттық растау;
- 7) Тәуелсіз сарапшы, тиісті лицензиясы бар, құрастырған зақымдалған жүктің бағасы.
- 8) коммерциялық актінің түпнұсқасы (теміржол көлігімен тасымалдау кезінде), уақытша сақтау қоймасының актісі (әуе көлігімен тасымалдау кезінде);
- 9) тасымалдау құжатының түпнұсқасы немесе нотариалды куәландырылған көшірмесі (коносамент және/немесе басқа тасымалдау шарты, жүкқұжаттардың немесе басқа тасымалдау құжаттарының көшірмелері (шоттар, инвойстар, жүк спецификациясы салмақ сертификаты/жүкқұжаты), түсіру сертификаты және/немесе салмақ сертификаты/жүкқұжаты), тағайындалған пунктте құрастырылған және/немесе осы жүкке арналған басқа ілеспе құжаттың көшірмесі;
- 10) экспедиторлармен, күзет қызметімен, жүк тасымалдау қызметімен және т.б. жасалған келісімшарттардың көшірмелері, егер мұндай келісімшарттар жасалған болса;
- 11) сақтандыру жағдайының орын алғанын растайтын құзырлы органдардың құжаттарының көшірмелері (қажет болған жағдайда);
- 12) Аймақтық сауда-өнеркәсіп палаталары берген сараптама актісі.

11.3. Егер ұсынылған құжаттар оқиғаны сақтандыру жағдайы ретінде квалификациялау үшін жеткіліксіз болса, Сақтандырушы Сақтанушыға Сақтандыру келісімшартында көрсетілген мерзімдерде қажетті құжаттарды ұсыну туралы хабарлама жібереді.

11.4. Құжаттар мемлекеттік немесе орыс тілінде, немесе мемлекеттік немесе орыс тіліне нотариалды куәландырылған аудармасымен ұсынылуы тиіс.

11.5. Сақтандыру шартының және осы Сақтандыру ережелерінің талаптарын дұрыс сақтау және орындау сақтандыру төлемін жүзеге асыру бойынша Сақтандырушының міндеттемелерін орындаудың қажетті алдын ала шарты болып табылады.

11.6. Сақтандырушы сақтандыру жағдайы туындаған кезде сақтандыру сомасы шегінде Сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін жүзеге асырады, осы Ережелердің 4-бабын ескере отырып. Егер сақтандыру сомасы Сақтандыру шарты жасалған күндегі сақтандыру объектісінің нақты құнынан аз болса, сақтандыру төлемі сақтандыру сомасының Сақтандыру шарты жасалған күндегі сақтандырылған жүктің нақты құнына қатынасына пропорционалды түрде жүзеге асырылады. Егер сақтандыру сомасы Сақтандыру шарты жасалған күндегі сақтандырылған жүктің нақты құнынан асып кетсе, сақтандыру Сақтандыру шарты жасалған күндегі сақтандырылған жүктің нақты құнынан асатын бөлігінде жарамсыз болып табылады.

11.7. Сақтандырылған жүктің жеке бірлігінің ішінара зақымдануы кезінде, жөндеуге жататын болса, Сақтандырушы сақтандыру төлемінің сомасын қалпына келтіру жөндеуінің сомасы мөлшерінде есептейді, зақымдалған жүктің нақты құнын, зақымдалған жүктің тасымалдау құнын, сондай-ақ Сақтанушының (егер бұл шығындар сақтандыру сомасына енгізілген болса) зақымдалған жүктің тасымалдауымен байланысты үстеме шығындарын ескере отырып, осы Ережелердің 3-бабын ескере отырып, франшиза туралы шартты да ескере отырып, осы Ережелердің 4-бабына сәйкес.

11.8. Сақтандырылған жүктің бірлігі жойылған жағдайда сақтандыру төлемі нақты шығын мөлшерінде жүзеге асырылады, ол коммерциялық шот-фактураға сәйкес анықталады, жүк тасымалдау құнын, сондай-ақ Сақтанушының жүк тасымалдауға байланысты шығындарын (егер бұл шығындар сақтандыру сомасына енгізілген болса) ескере отырып, франшиза шартын ескере отырып, бірақ сақтандыру сомасынан аспайтын мөлшерде. бұл ретте Сақтандырушы төлемді жүзеге асыруға құқылы:

1) осы Ережелердің 11.6-тармағын ескере отырып, сақтандыру сомасы мөлшерінде, Сақтанушының Сақтандырушыға жүктің қалдықтарын, әрі қарай пайдалануға жарамды қалдықтарды беру шартымен. Жүктің жойылуы кезінде

сақтандырылған жүк бойынша Сақтанушы, Сақтандырушыдан тиісті талап алғаннан кейін сақтандырылған жүкке құқықтарды беруге міндетті;

2) осы Ережелердің 11.6-тармағын ескере отырып, әрі қарай пайдалануға жарамды жүктің қалдықтарының құнын шегеріп, сақтандырылған жүктің әрбір зақымдалған бірлігіне есептелген сақтандыру сомасы мөлшерінде.

11.9. Осы Ережелердің 11.7-тармағының 1-тармақшасына сәйкес сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін зақымдалған жүкке меншік құқығы Сақтандырушыға өтеді.

11.10. Тараптар арасында залалдың себептері мен мөлшері туралы даулар туындаған жағдайда, әрбір Тарап тәуелсіз сарапшылар мен/немесе мамандардың қызметтерін пайдалану құқығына ие. Сарапшылар мен мамандардың қызметтері оларды шақырған тараптың есебінен төленеді.

11.11. Сақтандыру төлемі нақты залал мөлшерінде, сөзсіз франшизаны ескере отырып, осы Ережелердің 11.5., 11.6., 11.7. тармақтарының ережелерін ескере отырып, Сақтандырушыға қажетті құжаттарды ұсынған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

11.2. осы Ережелер.

11.12. Сақтанушы сақтандыру төлемін (немесе оның тиісті бөлігін) Сақтандырушыға қайтаруға міндетті, егер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген ескіру мерзімі ішінде осы Ережелердің, Сақтандыру шартының шарттарына сәйкес Сақтандырушыны сақтандыру төлемінен босататын жағдай анықталса.

11.13. Сақтандырушы Сақтанушыға (пайда алушыға) қарсы қылмыстық іс қозғалған және сақтандыру жағдайының туындауына және одан келген зиянға байланысты тергеу жүргізіліп жатқан жағдайда сақтандыру төлемін кейінге қалдыруға құқылы – тергеу аяқталғанға дейін.

11.14. Сақтандыру төлемін кейінге қалдыру туралы шешімді Сақтандырушы қабылдайды және Сақтанушыға жазбаша түрде негізделген дәлелдемелермен хабарланады.

11.15. Сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмағаны үшін Сақтандырушы Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінің 353-бабына сәйкес жауапты болады, егер сақтандыру шартында жауапкершіліктің жоғары мөлшері көзделмесе.

12. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІНЕН БАС ТАРТУ

12.1. Осы Ереженің 7-бабында көрсетілген себептер мен оқиғалар салдарынан келтірілген зиян, сондай-ақ Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген басқа жағдайларда өтелмейді.

12.2. Сақтандырушы Сақтанушы/Пайда алушының осы зиянды келтірген тұлғалардан тиісті өтемақы алған жағдайда сақтандыру төлемінен босатылады.

12.3. Сақтандыру моральдық зиянды, жіберілген пайданы, шығындарды (айыппұлдар, тұрақсыздық), тауарлық түрін жоғалтуды қамтымайды.

12.4. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген сақтандыру шартының, сақтандыру ережелерінің және негіздерінің сақталмауы Сақтандырушының Сақтанушыға/пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуына әкеледі. Сақтандырушының Сақтанушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылуы бір мезгілде Сақтандырушыны пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатады. Бұл жағдайда жәбірленушілерге зиянды өтеу жауапкершілігі толығымен Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен зиян келтірушінің өзіне жүктеледі.

12.5. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім қабылдайды және осы Ережелердің 11.2-тармағына сәйкес Сақтанушыдан барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде Сақтанушыға/пайда алушыға жазбаша негізделген хабарлама жібереді.

12.6.

12.7. Толық жойылу бойынша өтемақыға өтініш, егер сақтандырылған жүктің жойылуының сөзсіздігі немесе сақтандыру шартына сәйкес сақтандырылған жүктің қалпына келтіру, қайта жабдықтау немесе межелі жерге жеткізу жалпы құны құтқарылған жүктің келу сәтіндегі құнынан асып кететіні дәлелденбесе, қанағаттандырылмайды.

12.8. Сақтанушы немесе Сақтандырушы сақтандырылған жүктің құтқарылуы, қорғалуы немесе қалпына келтірілуі мақсатында қабылдаған шаралар сақтандыру жағдайын мойындау немесе Тараптардың кез келгенінің құқықтарын шектеу ретінде қарастырылмайды.

13. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ

13.1. Сақтандыру шарты келесі жағдайларда тоқтатылады:

13.1.1. оның әрекет ету мерзімі аяқталған кезде;

- 13.1.2. Соттың Сақтандыру келісімшартын жарамсыз деп тану туралы шешім қабылдауы;
- 13.1.3. Сақтандыру келісімшартының шарттарын басқа Тарап бұзған жағдайда бір Тараптың талабы бойынша;
- 13.1.4. Сақтандырушының Сақтандыру келісімшарты бойынша сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін (сақтандыру төлемдерін) жүзеге асыруы;
- 13.1.5. Сақтандыру келісімшартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы.
- 13.2. Сондай-ақ, жүк сақтандыру шарты жүктің межелі пунктке жеткен сәтте тоқтатылады.
- 13.3. Сақтандыру қорғауы сақтандыру сыйақысын бөліп төлеу кезінде кезекті сақтандыру жарнасы төленбеген жағдайда, төлем мерзімі өткен күннен кейінгі күннен бастап төленбеген төлемнің төленген күніне дейін автоматты түрде тоқтатылады. Бұл ретте, төленген сақтандыру жарналары қайтарылмайды.
- 13.4. Сақтандыру шарты Сақтанушының немесе Сақтандырушының талабы бойынша, сондай-ақ Тараптардың келісімі бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылуы мүмкін.
- 13.5. Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзу ниеті туралы бастамашы Тарап басқа Тарапты шартта өзгеше көзделмесе, бұзу болжанған күнге дейін кемінде 30 (отыз) күнтізбелік күн бұрын хабардар етуге міндетті.
- 13.5.1. Сақтандыру келісімшартын мерзімінен бұрын бұзу жағдайында, Сақтанушының талабы бойынша, Ережелердің 13.1-тармағында және/немесе Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінің 841-бабының 1-тармағында көзделген шарттарға сәйкес, келісімшарт жасалған күннен бастап 14 (он төрт) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушы Сақтанушыға сақтандыру сыйақысын сақтандыру жүзеге асырылған уақытқа пропорционалды сақтандыру сыйақысының бөлігін және сақтандыру келісімшартын бұзуға байланысты сақтандыру қызметін жүргізуге кеткен шығындарды шегеріп, 10 (он) пайыз мөлшерінде қайтарып береді; келісімшарт жасалған күннен бастап 15-ші (он бесінші) күнтізбелік күннен бастап Сақтандырушы Сақтанушыға сақтандыру сыйақысын сақтандыру жүзеге асырылған уақытқа пропорционалды сақтандыру сыйақысының бөлігін шегеріп қайтарып береді. сақтандыру жүзеге асырылған уақытқа пропорционалды сақтандыру сыйақысының бөлігін және алынған (төленген) сақтандыру сыйақысынан пайыздық мөлшерде сақтандыру қызметін жүргізуге кеткен шығындарды келесі формула бойынша:
(СС – СС*ПМ) / N*n, мұнда СП – Сақтандыру келісімшарты (сақтандыру полисі) бойынша төленген сақтандыру сыйақысы/сақтандыру жарналары, РС - істі жүргізуге кеткен шығындар, пайыздық мөлшерде (бірақ сату шығындарынан кем емес), N – Сақтандыру келісімшартының әрекет ету мерзімі (күндермен), n – Сақтандыру келісімшартының (сақтандыру полисінің) әрекет ету мерзімі аяқталғанға дейін қалған күндер саны, өтініш берілген күн пайдаланылған болып есептеледі.
- 13.5.2. Сақтанушының келісімшарттан бас тартуы жағдайында (ҚР АҚ 841-бабының 2-тармағы), егер бұл Сақтандыру ережелерінің 13.1-тармағында және ҚР АҚ 841-бабының 1-тармағында көрсетілген жағдайлармен байланысты болмаса, ҚР АҚ 842-бабының 2-тармағының екінші және үшінші бөліктерінде көрсетілгендей, сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйақысы немесе сақтандыру жарналары қайтарылмайды, егер келісімшартта өзгеше көзделмесе.

14. ҚОС САҚТАНДЫРУ

- 14.1. Егер сақтандыру жағдайы туындаған кезде Сақтандырушы сақтандырған нысан бойынша басқа сақтандыру келісімшарттары әрекет етсе, сақтандыру төлемі әрбір сақтандырушының сақтандырған мүлік сомасына пропорционалды түрде бөлінеді, ал Сақтандырушы тек өз үлесіне тиесілі бөлігін ғана төлейді.
- 14.2. Сақтанушы қос сақтандыру кезінде сол сақтандыру нысаны бойынша әрекет ететін басқа сақтандыру келісімшарттары туралы Сақтандырушыны хабардар етуге міндетті.

15. СУБРОГАЦИЯ

- 15.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға, төленген сақтандыру сомасы шегінде, Сақтанушы немесе сақтандыру төлемін алған басқа тұлға зиян келтірген тұлғаға қарсы талап ету құқығы (суброгация) өтеді.
- 15.2. Сақтанушы Сақтандырушыға барлық қолда бар құжаттар мен дәлелдемелерді тапсыруға және осы құқықты жүзеге асыру үшін қажетті барлық формальдылықтарды орындауға міндетті. Егер Сақтанушы зиян келтірген тұлғаға қарсы талап ету құқығынан бас тартса немесе осы құқықты жүзеге асыру Сақтанушының осы құқықты беруіне кедергі келтіруі (құжаттарды ұсынбауы) салдарынан мүмкін болмаса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндетінен босатылады, ал сақтандыру төлемі жүзеге асырылған жағдайда Сақтанушы Сақтандырушыға алынған сақтандыру төлемін қайтаруға міндетті.

16. ФОРС – МАЖОР

16.1. Сақтандыру шарты бойынша міндеттемелерді орындамаған немесе тиісінше орындамаған тарап, егер тиісті орындау осы жағдайларда алдын ала болдырылмайтын және алдын ала болдырылмайтын күштің салдарынан мүмкін болмағанын дәлелдесе, міндеттемелерді орындамау немесе тиісінше орындамау үшін мүліктік жауапкершілікке тартылмайды.

16.2. Форс-мажорлық жағдайларға мыналар кіреді, бірақ олармен шектелмейді: су тасқыны, өрттер, жер сілкіністері және басқа да табиғи апаттар, соғыстар немесе кез келген сипаттағы әскери әрекеттер, блокадалар, мемлекеттік органдардың тыйымдары.

16.3. Форс-мажорлық жағдайларға тап болған Тарап осындай жағдайлардың басталғаны туралы басқа Тарапты 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабардар етуге міндетті.

16.4. Форс-мажорлық жағдайлардың әрекеті құзыретті органдардың тиісті құжаттарымен расталуы тиіс.

17. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ

17.1. Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес Тараптармен жасалады және орындалады.

17.2. Сақтандыру шарты бойынша барлық даулар Тараптармен келіссөздер жүргізу арқылы шешіледі, ал келіссөздер арқылы шешу мүмкін болмаған жағдайда, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен сот органдарында шешіледі.

18. БАСҚА ШАРТТАР

18.1. Сақтандыру шартының мазмұны мен шарттары коммерциялық құпия болып табылады. Тараптар қатаң құпиялылықты сақтауға міндетті және Қазақстан Республикасының заңнамасы талап ететін жағдайларды қоспағанда, сақтандыру шартының ережелерін, мазмұнын және шарттарын, соның ішінде бұқаралық ақпарат құралдарына жариялауға құқығы жоқ.

18.2. Құқықтар мен міндеттердің басқа тұлғаларға өтуіне жол берілмейді, егер Тараптар өзгеше келіспесе.

18.3. Сақтандыру шарты Тараптардың өзара келісімі бойынша өзгертілуі мүмкін. Барлық өзгерістер тек жазбаша түрде рәсімделген жағдайда ғана заңды күшке ие болады.

18.4. Сақтандыру шартын қол қою арқылы Сақтанушы осы Ережелердің көшірмесін алғанын, осы Ережелердің ережелерімен танысқанын және келісетінін растайды. Қарама-қайшылықтар туындаған жағдайда, Сақтанушы осы Ережелерді білмеуіне немесе берілмеуіне сілтеме жасауға құқығы жоқ.